

Zpráva o gestorské činnosti v roce 2016 - CEN/TC278/WG10 (ISO/TC22/SC39/WG08)

1. Členství ISO/TC22/SC39/WG08

Členství v pracovní skupině CEN/ISO jsem převzal po své předchůdkyni, která fungovala ve skupině se statutem „pozorovatel“. Pro možnost aktivního zapojení se do tvorby a revizí normativních dokumentů je ovšem nutný status plnohodnotného „člena“ skupiny, čehož bylo díky aktivitě Silmos dosaženo pro pracovní skupinu ISO/TC22/SC13/WG8. Bohužel tato skupina byla ke konci roku 2015 formálně ukončena a její „živé“ aktivity převzala skupina ISO/TC22/SC39 ve stejném složení vedoucích pracovníků. Převod členství z SC13 na SC39 se ukázal jako netriviální a po několika měsíční společné snaze při jednání s UNMZ bylo dosaženo nejmenovitého členství, což s sebou přináší jisté problémy např. s poskytováním zpracovávaných a vztažených dokumentů oficiální cestou nebo s přístupem k repositářům s pracovními dokumenty. Náplní skupiny je HMI (interakce člověk-stroj) v oblasti silničních vozidlech. Tato pracovní skupina je velmi aktivní, neboť sdružuje členy přímo z oblasti automobilového průmyslu a přidružených disciplín (výroby vozidel a dodavatelů, výzkumu, zkušebnictví...) a organizací, zabývajících se otázkami bezpečnosti silničního provozu, a to z většiny průmyslově vyspělého světa (státy EU, USA, Kanada, Japonsko, Severní Korea...). Tito členové, často zástupci světových automobilových koncernů, mají velmi aktivní zájem implementovat svoje postupy (případně využít co největší možnost interakce s ostatními členy) a mít k dispozici nejnovější informace v oblasti tvorby budoucích normativních dokumentů. Členství v této skupině je pro nás velmi výhodné, protože obecně je tato oblast stále ještě velmi málo definována a nabízí uplatnění výzkumných výsledků, ale i kapacit, které jsou u nás na velmi vysoké úrovni, právě při tvorbě mezinárodních norem a doporučení. Navíc, je automobilový průmysl jedním z nejvýkonnějších a stále nejperspektivnějším odvětvím, které zahrnuje nejen výrobu ale právě i vývoj.

2. Zasedání skupiny CEN/ISO

Pracovní skupina ISO/TC22/SC39 zasedá dvakrát ročně, na jaře a na podzim, pod vedením Christiana Heinricha (Daimler), který, navzdory odchodu do důchodu ve své domovské firmě, bude tuto funkci vykonávat nejméně další dva roky a tajemníkem Ericem Wernem (VDO). Mezi členy jsou zastoupeni velcí mezinárodní hráči na poli automobilového průmyslu (Ford, Toyota, Mazda, Renault-Nissan Daimler, VW a mnoho dalších). Zasedání jsou vedena zároveň jako CEN/TC278/WG10. V roce 2016 bylo na jaře zasedání v japonské Jokohamě (toho jsem se nezúčastnil vzhledem ke stále nevyjasněné situaci s členstvím a zároveň vysokým cestovním nákladů), dále podzimní, které proběhlo v listopadu v Paříži a kterého jsem se zúčastnil v plném rozsahu. Zasedání na rok 2017 jsou stanovena takto:

- 9.-11.5. 2017 ve švédském Goteborgu,
- říjen/listopad 2017 v americkém Orlandu (pravděpodobně).

S nadšením byl přijat můj návrh hostování následujícího zasedání v Praze, termín byl zařazen na jaro 2018.

3. Aktivita

V roce 2016 byly aktivity zaměřeny zejména na stabilizaci pozice v rámci pracovních skupin CEN / ISO, realizaci gestorské cesty a možnosti uplatnění dosavadních výsledků VaV do vytvářených dokumentů. Vzhledem k propojenosti problematiky HMI ve vozidlech a pokročilých asistenčních systémů byla navázána spolupráce s WG3/WG14 (Dr. Plíhalem), což vyústilo v členství v Národním aplikačním týmu. V roce 2016 dochází také k aktivnímu rozvoji pracovišť se simulátory při Fakultě dopravní ČVUT zejména v oblasti rozvoje metod měření a vyhodnocování řidičova vizuálního chování (systémy Eyetracking), plánování rozvoje laboratoří pracoviště Děčín, které budou v této oblasti řešit zejména úkoly vycházející z přeshraniční spolupráce (CZ-DE). V rámci přípravných prací na laboratořích CIIRC ČVUT, byla prohloubena spolupráce s vývojovými pracovníky ŠKODA-AUTO.

Další práce byly realizovány v rámci úkolů TNK (zpracování extraktů, cyklopedického hesla, účasti na zasedáních apod.).

4. Informace o uskutečněném připomínkování

V rámci práce na WG byly připomínkovány a hlasovány dokumenty:

- EN ISO 15005 Silniční vozidla – Ergonomická hlediska inteligentních dopravních systémů – Principy managementu dialogu a postupy posuzování shody
- EN ISO 15008 Silniční vozidla – Ergonomická hlediska inteligentních dopravních systémů – Specifikace a postupy pro posouzení shody vizuální prezentace informací ve vozidle

5. Další aktivity

V roce 2016 byla tématika lidského faktoru v oblasti silniční dopravy a HMI podpořena dvěma akcemi. Byla to jednak menší konference Driver-Car Interaction and Safety s mezinárodní účastí, jež byla organizována na půdě Fakulty dopravní (organizátor P. Bouchner) a významná mezinárodní, výroční konference Evropské kapitoly Human Factors and Ergonomic Society s podtitulem „User Needs in Transport, Control, and the Workplace“ na půdě pražské NTK (organizátoři D.de Waard, A. Toffetti, P. Bouchner, K. Brookhuis, P. Skolilová), které se shodou okolností účastnilo několik členů ISO/TC22/SC39.

6. Předpoklad prací v roce 2017

V příštím roce předpokládám aktivní účast na jarním i podzimním jednání pracovní skupiny CEN/ISO. Přičemž na jarním zasedání v Goteborgu budou prezentovány výsledky ověření metod měření za pomoci systémů Eyetracking (pro revizi 15007) a na podzimním zasedání, plánovaném zatím do amerického Orlanda, bude mimo jiné i řešení organizace zasedání v Praze na jaře 2018. Na domácí půdě bude pracoviště při Fakultě dopravní ČVUT v Praze rozvíjet zejména metodické přístupy k testům HMI ve vozidlech (a to především ve vztahu k vizuálnímu chování) a dále bude budováno laboratorní pracoviště ČVUT CIIRC, které bude mít za úkol realizovat aktivní propojení s automobilovým průmyslem v oblastech HMI.

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2016

Činnosti spadající pod gesci WG10 jsou realizovány ve smyslu rozvoje problematiky řešení HMI v oblasti silničních vozidel tak, aby mohl být patřičně rozvinut potenciál našich pracovišť při tvorbě a revizích mezinárodních normativních dokumentů, o čemž svědčí např. dílčí úkol ISO WG, spočívající v ověřování některých metodik měření, které se zde budou realizovat. Pozitivní je pozitivní přijetí aktivního

členství v rámci CEN/ISO WG ostatními členy. Neméně důležitý je rozvoj interakce s automobilovým průmyslem v ČR v rámci problematiky HMI.

Je nutné podotknout, že, přestože to může navenek působit opačně, je nástup vysoce automatizovaných systémů v silniční dopravě, včetně autonomní jízdy, velkým úkolem pro normalizaci v oblasti HMI a zároveň velkou výzvou, protože je tato oblast dosud velmi málo prozkoumaná a zkušenosti jsou zde velmi omezené. Půjde tedy nejen o práci expertní, ale do značné míry i tvůrčí, vyžadující nejen dostatečné zkušenosti a především velmi komplexní náhled, ale i značnou míru představivosti a předvídavosti.

V Praze dne 4. 12. 2016

Doc. Ing. Petr Bouchner, Ph.D.